

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่ 6241
วันที่ 2 มิ.ย. 2560
เวลา 13.46 น.

ด่วนที่สุด
ที่ ลต ๐๖๐๑/ 3450

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

26 มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- อ้างถึง ๑. หนังสือคณะกรรมการการเลือกตั้ง สับ ด่วนที่สุด ที่ ลต (กกต) ๐๖๐๑/๒๔๓ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐
- ๒. หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/๓๒๔๑ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่มีการปลดชั้นความลับ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือส่งเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ได้กำหนดชั้นความลับของเอกสารเป็นชั้น "ลับ" ไว้ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือขอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๓ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขอเรียนว่า เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า ประกอบกับประธานกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาอนุญาตให้ปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... แล้ว ดังนั้น จึงอนุญาตให้ปลดชั้นความลับเอกสารความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวได้ รวมทั้ง เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการจัดเตรียมเอกสารของ

/เจ้าหน้าที่ ...

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงขอส่งเอกสารความเห็นของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่มี
การลดชั้นความลับเพื่อพิจารณาดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภูมิพิทักษ์ กองแก้ว)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักกฎหมายและคดี
ฝ่ายกฎหมาย ๑
โทร ๐๒ - ๑๔๓ - ๘๗๒๐
โทรสาร ๐๒ - ๑๔๓ - ๘๖๒๗

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๓๗/๖๐ ร.๕๖/๖๐
เวลา ๑๕.๐๕ น. ส่ง ไปรษณีย์
สำนักการประชุม

กลุ่มงานนิติคดี
รับที่ ๖๕๓/๖๐ (๖๖) ๖๕๓๐
วันที่ ๒๖ มิ.ย. ๖๐
เวลา ๑๕.๐๗ น.
สำนักการประชุม

ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคห้า
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗/๓๐๖๘ ลงวันที่
๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตรงตามเจตนารมณ์
ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แล้ว
มีประเด็นที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๑๑ วรรคสาม การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสรรหาเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้
กรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรจะได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนอกจากคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๐๓ ซึ่งคุณสมบัติตาม
มาตรา ๒๐๓ วรรคหนึ่ง (๔) บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ และไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๒๐๒ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระเท่านั้น แต่ตามมาตรา ๑๑
วรรคสาม แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กลับกำหนด
คุณสมบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไปอีกว่า “...โดยให้คัดเลือกจาก
บุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริตมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและไม่มี
พฤติการณ์ยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ ...”

๒. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาในร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัตินั้น ย่อมเป็นการจำกัดสิทธิ ปิดกั้น และรอนสิทธิของบุคคลผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยมิให้เป็นกรรมการสรรหา อันไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยและการบัญญัติถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง พ.ศ. .... เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดย่อมถือว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย อันจะมีผลทำให้บทบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ได้ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย

๓. นอกจากนี้แล้ว การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้มีคุณสมบัติที่สูงอยู่แล้ว ยากต่อการที่จะหาผู้มาดำรงตำแหน่งได้ และยังคงอยู่ในวาระจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่ ตามมาตรา ๑๑ วรรคห้าแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กล่าวคือจะต้องเปลี่ยนกรรมการสรรหาใหม่ทุกครั้งที่มีการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งใหม่นั้นมีทั้งในโอกาสคณะกรรมการการเลือกตั้งครบวาระ ตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ย่อมจะทำให้ต้องหาผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาที่หายากอยู่แล้ว แต่ต้องมาหาเพื่อแต่งตั้งบ่อยยิ่งขึ้น และหากมีการเพิ่มคุณสมบัติของกรรมการสรรหาสูงยิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มาตรา ๑๑ วรรคสาม ยิ่งจะทำให้การหากรรมการสรรหาหายากเป็นหลายเท่าอันจะมีผลทำให้เกิดปัญหาอย่างมากในทางปฏิบัติหรือถึงขั้นที่จะปฏิบัติไม่ได้

๔. ดังนั้น มาตรา ๑๑ วรรคสามแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติที่มีข้อความเกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๑๗ วรรคสอง มาตรา ๒๐๓ วรรคหกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิและรอนสิทธิบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เสมอภาคทางกฎหมายและไม่คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. กรณีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ ซึ่งมาตรา ๒๐๓ วรรคหกได้บัญญัติว่า “...ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม ...” ประกอบกับมาตรา ๒๑๖ บัญญัติให้ จะต้องมิใช่อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี และมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐๑ (๑) (๓) (๔) และ (๕) โดยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๒ รวมทั้งมาตรา ๒๒๒ ยังบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

จะต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่างๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการ การเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และเคยดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี แต่บทบัญญัติตาม มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... กลับกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้ “...ไม่มีพฤติการณ์ยอมตนอยู่ ได้อำนาจของพรรคการเมืองใดๆ รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ...”

๒. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เป็นการบัญญัติด้วยคำใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่เกินกว่าที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดยอมถือว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะมีผลทำให้ บทบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ได้ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. ดังนั้น มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติที่มีข้อความ เกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๖ มาตรา ๒๒๒ และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า

๓. มาตรา ๒๖ อำนาจหน้าที่ของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคน

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า “... เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า การเลือกตั้งหรือการ เลือกตาม (๑) มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไป โดยมีข้อขัดแย้งกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย” และมาตรา ๒๒๔ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ว่า “การใช้ อำนาจตาม (๓) ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้สำหรับ หน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด” เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้วเห็นว่า แม้อำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือ ออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย นอกจากจะบัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

การเลือกตั้งแล้วก็ตาม แต่การใช้อำนาจดังกล่าวข้างต้น มาตรา ๒๒๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้ในเรื่องการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ ดำเนินการเลือกตั้ง เลิก หรือออกเสียงประชามติใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการ กระทำความผิด โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ด้วย แต่ในมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ได้ตัดอำนาจกรรมการการเลือกตั้งแต่ละท่านเกี่ยวกับอำนาจในการสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก การเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลิก หรือออกเสียง ประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยออกไป

๒. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นที่ผ่านมา ได้มีเหตุการณ์ที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในหลายรูปแบบทั้งที่เป็นเจ้าพนักงาน ผู้ดำเนินการเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เช่น กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวางตัวไม่เป็นกลาง การขาน คະแนนเลือกตั้งของกรรมการนับคะแนนที่ไม่ตรงกับบัตรเลือกตั้ง หรือการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ เลือกตั้งด้วยวิธีการใส่สื่อที่มีสัญลักษณ์หรือหมายเลข เป็นต้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อ กระบวนการจัดการเลือกตั้งอย่างมาก การไม่ดำเนินการระงับ ยับยั้ง หรือยกเลิกการเลือกตั้งในทันทีทำให้ สิ้นเปลืองงบประมาณและเสียเวลาเป็นอย่างมากในการจะจัดการเลือกตั้งให้เสร็จสิ้นแต่ละครั้ง รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้จึงบัญญัติทางแก้ไขไว้โดยให้กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวมีอำนาจในการระงับ ยับยั้ง รวมทั้งยกเลิกและสั่งให้เลือกตั้งใหม่ได้ ซึ่งถือว่าเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกประการหนึ่ง เพราะการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้อำนาจกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวใน การยกเลิกการเลือกตั้งและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ เพื่อต้องการให้การจัดการเลือกตั้งเสร็จสิ้นโดยเร็ว ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้เรียกประชุมรัฐสภาได้ เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป หรือเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ใช้บังคับตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วแต่กรณี ซึ่งรวม ระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งตามมาตรา ๘๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อเปิดประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก เนื่องจากมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็น ครั้งแรก

๓. การที่มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่อธิบายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้ง แต่ละคนเป็นการเฉพาะจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงต้องบัญญัติให้ใช้อำนาจของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนสามารถสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลิก หรือออกเสียงประชามติใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด โดยประสงค์ที่จะให้การปฏิบัติงานของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนเป็นไปด้วยความรวดเร็วและสามารถระงับเหตุแห่งการกระทำความผิดสำหรับหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิดได้ทันที ซึ่งที่ผ่านมา คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจดังกล่าวในขณะที่กรรมการการเลือกตั้งลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้ง โดยกรรมการการเลือกตั้งที่พบเหตุแห่งการกระทำความผิดกฎหมายในการเลือกตั้งต้องนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้การกระทำความผิดในการเลือกตั้งนั้นผ่านไปแล้ว โดยไม่มีการสั่งยกเลิกและเลือกตั้งใหม่ ในขณะที่นั้นได้ทันที หรือกรณีเกิดกับภัยธรรมชาติเช่นน้ำท่วมจนไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ ซึ่งเป็นอำนาจของผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งที่สามารถจะสั่งได้ แต่หากกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไปพบกลับไม่มีอำนาจในการสั่งยกเลิกการเลือกตั้งได้ ซึ่งขัดต่อหลักการระงับของการใช้อำนาจ

๔. ในอนาคตเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ประกาศใช้แล้วจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ กล่าวคือเมื่อกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวลงไปตรวจพื้นที่ในวันเลือกตั้ง พบการกระทำความผิดที่ชัดเจนในหน่วยเลือกตั้ง ในขณะที่การเลือกตั้งเสร็จกันแล้ว เช่นภายหลังการนับคะแนนพบว่า มีบัตรลงคะแนนปลอมจำนวนมากแล้วไม่สั่งยกเลิกการเลือกตั้ง เนื่องจากมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจการยกเลิกการเลือกตั้งสำหรับกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไว้ ก็อาจจะถูกฟ้องร้องจากประชาชนได้ โดยอ้างว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับวรรคสาม ให้อำนาจในการยกเลิกการเลือกตั้งไว้ หรือในทางกลับกัน กรณีที่กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวพบการกระทำความผิดดังกล่าว แล้วสั่งยกเลิกการเลือกตั้งก็อาจจะถูกฟ้องร้องได้ว่า กรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวไม่มีอำนาจ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจกับกรรมการการเลือกตั้งท่านเดียวในการยกเลิกการเลือกตั้งไว้ เหล่านี้เกิดขึ้นเพราะการไม่บัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและชอบด้วยกฎหมายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) หรือระบบประมวลกฎหมาย (Code Law) การแปลความกฎหมายต้องเริ่มจากตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ จึงต้องยกเว้นบทบัญญัติมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ให้มีความสอดคล้องกับ

มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อระมัดระวังมิให้ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิเช่นนั้นแล้ว บทบัญญัตินี้เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖. ดังนั้นมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงบัญญัติอำนาจของกรรมการแต่ละคนซึ่งมีถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบวรรคสาม และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า

๔. มาตรา ๒๗ อำนาจในการจัดการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. กรณีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ วรรคสองแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... นั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

(๒) ควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้ง (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการกำหนดหลักการเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจในการจัดการเลือกตั้งที่ทำงานเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๔ ที่กำหนดว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือการสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี รวมทั้งการออกเสียงประชามติ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ รวมทั้งควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมด้วย

๒. ในช่วงที่มีการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในการประชุมสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช .... ได้นำเสนอหลักการสำคัญเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญไว้ว่า “โดยมาตราที่ ๔ พุทธศักราช
การเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งนี้อาจจะถือว่าเป็นความคิดใหม่ ที่ผ่านมาก็อาจจะมี
องค์กรต่างๆ ที่ทำหน้าที่ ส่วนหนึ่งทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่จริงๆ แล้วในปัจจุบันนี้เราไม่มี
คณะกรรมการการเลือกตั้งที่แท้จริง ส่วนใหญ่การจัดการเลือกตั้งนั้น เป็นเรื่องของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน
ของราชการที่พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลสามารถควบคุมกำกับดูแลได้ ก็เกิดการครหาวิพากษ์หน่วยงานของราชการ
เหล่านั้นอาจจะไม่ปฏิบัติด้วยความเป็นธรรมหรือด้วยความยุติธรรม เราจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในหลายประเทศนั้น
ความยุติธรรมและความโปร่งใสขึ้นขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ไม่ได้ขึ้นกับราชการ คณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียก็ดี
คณะกรรมการการเลือกตั้งของฟิลิปปินส์ก็ดี ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าองค์กรเหล่านั้นที่มีความอิสระ ที่มีอำนาจหน้าที่
ค่อนข้างจะสมบูรณ์และมีอำนาจในการสั่งจะสามารถเป็นตัวแทนของประชาชนได้ดีกว่าหน่วยราชการในอันที่จะ
นำไปสู่ความยุติธรรมและความสุจริตในการเลือกตั้ง” ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘
เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๐ ณ ตึกรัฐสภา (เอกสาร ๑) รวมทั้งจากการรวบรวมความคิดเห็นจากประชาชนตาม
แบบสอบถามที่คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ได้ไปสอบถามเพื่อประกอบการจัดทำร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มีความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ว่า
“ประเด็นที่ ๑ เรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติ ที่น้องประชาชนทางภาคใต้เห็นควรที่จะให้มีคณะกรรมการ
การเลือกตั้งแห่งชาติที่เป็นอิสระและมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ เห็นด้วย ๘๑.๔๑ เปอร์เซ็นต์
ไม่เห็นด้วยแค่ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ สำหรับเหตุผลที่เขาเห็นด้วย เนื่องจากว่าทุกวันนี้ระบบการเลือกตั้งบ้านเรา คนที่มี
หน้าที่จัดการเลือกตั้งคือ กระทรวงมหาดไทย ประชาชนยังไม่มีเชื่อมั่นในกระบวนการทำงานของ
กระทรวงมหาดไทยว่า ยังใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นรัฐบาลรักษาการ ตัวรัฐมนตรี
มหาดไทยจะเป็นบุคคลที่กุมอำนาจในฝ่ายบริหาร มีอำนาจที่จะสั่งการบังคับบัญชาได้ทุกอย่าง ดังนั้นจึงเห็นว่าควรที่
จะให้ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติให้เกิดขึ้น” ปรากฏตามรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๐ (พิเศษ) เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๐ ณ ตึกรัฐสภา (เอกสาร ๒)

๓. จากเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประกาศใช้บังคับอยู่ ประสงค์ที่จะให้
มีคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นอิสระและมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งทุกระดับ ดังนั้นการร่างบทบัญญัติ
มาตรา ๒๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงเป็นเรื่องที่ต้อง
บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องการเลือกตั้งให้เป็น
ไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งเรื่องกระบวนการจัดการเลือกตั้งและการจัดการทุจริตในการเลือกตั้ง รวมทั้ง
หากพิจารณาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสองบัญญัติว่า “การดำเนินการตาม
วรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือ

แก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ...” การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องมีบทบัญญัติที่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ด้วย

๔. ตามหลักสากล คณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ เป็นต้น ปรากฏตามเอกสาร “Q&A Political and Electoral System Of Korea (เอกสาร ๓)

๕. กรณีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ วรรคสองแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีได้ระบุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้เกิดปัญหาในการแปลความกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) หรือระบบประมวลกฎหมาย (Code Law) การแปลความกฎหมายต้องเริ่มจากตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ หากมีได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นไว้จะแปลความกฎหมายเป็นอื่นมิได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เป็นกฎหมายลำดับรองที่อธิบายรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการเฉพาะ แต่กลับบัญญัติบทกฎหมายในลักษณะที่ไม่ให้อำนาจในการเลือกตั้งดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๖. ปัญหาที่จะตามมาในทางปฏิบัติ อาจทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งถูกฟ้องร้องเป็นคดีความต่อศาลเป็นจำนวนมากได้ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อจัดการเลือกตั้งซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยตรง กล่าวคือ กรณีเกิดปัญหาในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยท้องถิ่นนั้นไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้และไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่นของรัฐมาจัดการเลือกตั้งตามลำพังได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องลงไปจัดการเลือกตั้งเองโดยใช้บุคลากรจากหลายภาคส่วน แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ลงไปจัดการเลือกตั้ง เพราะเหตุพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้อำนาจเฉพาะมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐอื่นลงไปจัดการเลือกตั้งเท่านั้น ก็อาจเกิดการฟ้องร้องคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นได้ เพราะเหตุรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้อำนาจไว้แต่ไม่ดำเนินการ ในทางกลับกันหากคณะกรรมการการเลือกตั้งลงไปดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้ ก็อาจถูกฟ้องได้ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ให้อำนาจไว้

๗. การจัดหรือดำเนินการจัดการเลือกตั้งโดยหน่วยงานอื่นของรัฐหรือดำเนินการ ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางทางการเมือง จะถูกรอบงำโดยนักการเมือง ผลคือจะไม่เป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดความวุ่นวายในที่สุด ดังนั้นตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งของสากล และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน จึงต้องการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่เป็นกลางมีหน้าที่ดำเนินการคัดกรองบุคคลเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และบุคคลที่ใช้อำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยจะถือว่า การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมีความสำคัญน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติมิได้ เนื่องจากการเลือกตั้งทุกระดับมีความเชื่อมโยงกันอย่างแยกกันไม่ออก ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้สมัครระดับท้องถิ่นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้สมัครหรือนักการเมืองระดับชาติ และขณะเดียวกันผู้สมัครหรือนักการเมืองระดับชาติ ก็ต้องอาศัยฐานเสียงจากระดับท้องถิ่นเช่นเดียวกัน ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ เพียงกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานดำเนินการจัดการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ต้องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดการเลือกตั้งดังกล่าวได้ด้วย มาตรา ๒๗ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว โดยมีถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า จึงเป็นการบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ขัดหรือแย้งกับกฎหมายสูงสุด อันจะมีผลให้พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับมิได้ ตามมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม จำกัคสิทธิและรอนสิทธิบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เสมอภาคทางกฎหมายและไม่คุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. มาตรา ๔๒ การบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบอำนาจการสอบสวนได้

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการเลือกตั้งและการเลือกตาม (๑) ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร และมาตรา ๒๒๔ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ว่า “ในการสืบสวนหรือไต่สวนตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนดำเนินการหรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้ ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าว

กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร รวมทั้งในการสืบสวนหรือไต่สวน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนดำเนินการหรือมอบหมายให้คณะบุคคลดำเนินการภายใต้การกำกับของกรรมการการเลือกตั้งด้วย เพื่อให้การสืบสวนหรือไต่สวนในคดีทุจริตการเลือกตั้งมีความรวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณามาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่กำหนดว่า "ให้กรรมการมีอำนาจสืบสวน ไต่สวน หรือดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ และเพื่อให้การดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวน หรือการดำเนินคดีดังกล่าวเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งเลขาธิการหรือพนักงานของสำนักงานเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน หรือไต่สวน หรือดำเนินคดีได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอบเขตแห่งหน้าที่และอำนาจของผู้ได้รับแต่งตั้งแต่ละระดับไว้ให้ชัดเจน รวมตลอดทั้งการออกบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องด้วย" อาจก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายได้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีอำนาจในการมอบหมายให้บุคคลดำเนินการสอบสวนได้นอกเหนือจากอำนาจที่คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ ซึ่งอาจนำไปสู่การโต้แย้งจากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ว่า การสอบสวนของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจจะเป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบและเกิดการฟ้องร้องกันที่สุดในที่สุด ซึ่งการมอบให้ มีอำนาจสอบสวนแทนที่จะมีผลดีต่อการทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และรวดเร็ว แต่จะทำให้การเลือกตั้งนี้มีปัญหาฟ้องร้องเป็นคดีจำนวนมากและเกิดความล่าช้าเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับชื่อหมวด ๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ใช้ชื่อว่า "หมวด ๒ การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี" ซึ่งการตั้งชื่อหมวดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ไม่มีคำว่า "สอบสวน" แต่อย่างไร

๒. ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยนางสาวพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ กรรมการร่างกฎหมายประจำ กรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยมีความเห็นโดยสรุปว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแสวงหาข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการทุจริตการเลือกตั้ง โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวน ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงต้องมีความสอดคล้องกันกับบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมาธิการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... จึงตัดคำว่า "สอบสวน" ออกจากมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

๓. ดังนั้นมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าว โดยมีถ้อยคำเกินกว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมขัดต่อมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง และมาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้าของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖. มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง การให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

หลักนิติธรรม

๑. ในการตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายแก่ประชาชนในประเทศ จะต้องไปตามหลักนิติธรรม (Rule Of Law) โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้” ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง ด้วยรวมทั้งศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต อีเวคิน ได้เคยเขียนบทความเกี่ยวกับหลักนิติธรรม (Rule Of Law) ไว้ความตอนหนึ่งว่า “...หลักนิติธรรม หรือ the rule of law เริ่มต้นจากการออกกฎหมายนั้นจะต้องเป็นกฎหมายที่โดยเจตนารมณ์และโดยสายลักษณะอักษรเพื่อประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ผิดงไว้ซึ่งความยุติธรรมอย่างถ้วนหน้า มีความเป็นสากล ไม่เลือกปฏิบัติ และการออกกฎหมายนั้นจะต้องออกโดยสถาบันที่มีอำนาจ ซึ่งได้แก่สถาบันที่มีตัวแทนของประชาชนที่มาจาก การเลือกตั้ง ....” ปรากฏตามสำเนาบทความเรื่อง “หลักนิติธรรม (the rule of law) และหลักนิติวิธี (the rule by law)” โดยศาสตราจารย์ ดร.ลิขิต อีเวคิน ในเว็บไซต์ผู้จัดการ Online เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ (เอกสาร ๔)

๒. ดังนั้นกรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขถ้อยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม กล่าวคือ เป็นการออกกฎหมายที่ขาดความยุติธรรมและเลือกปฏิบัติ เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติยังไม่มี ความชัดเจนในการออกกฎหมายเกี่ยวกับบุคลากรศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยว่า จะพิจารณากรอบกฎหมายไปทิศทางเดียวกันกับคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่ โดยปัจจุบันคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความคงอยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนี้

๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบวาระที่หนึ่ง กำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ ดังนี้

มาตรา ๕๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘”

๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ ดังนี้

มาตรา ๖๐ บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ยังคงได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไปพลางก่อน”

จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับความคงอยู่ของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระทั้งสองฉบับ ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระผู้นั้น รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยว่า

ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระอื่น ย่อมมีความเห็นให้ผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ... อยู่ในระหว่างให้นำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของศาลรัฐธรรมนูญไว้ ดังนี้

มาตรา ๘๙ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการซึ่งได้รับการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับเป็นตุลาการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”

๒.๔ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ... อยู่ในระหว่างนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งได้รับการสรรหาและการแต่งตั้งโดยอาศัยคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ หรือดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบเก้าปี โดยไม่นับทบบัญญัติมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๑๘ แห่งรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับ”

๒.๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. .... อยู่ในระหว่างนำเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดเรื่องความคงอยู่ของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้ ดังนี้

มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ... ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้วยังคงดำรงตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระสามปี ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๑/๒๕๕๗ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... มาตรา ๒๓๙ บัญญัติให้มีผลใช้บังคับโดยชอบต่อไป” ปราบกฎตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของผู้ดำรงตำแหน่งขององค์กรอิสระ (เอกสาร ๕ และ ๖)

หลักนิติประเพณี

๑. กรณีหลักนิติประเพณีในประเทศไทย นั้น แม้ได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายว่า มีความหมายอย่างไร แต่หากพิจารณาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ประกาศใช้ ก็จะมีหลักการไว้แบบกว้างๆ เพื่อเป็นหลักในการปกครองประเทศ ดังนี้

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗ บัญญัติว่า ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗ บัญญัติว่า ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕ (ฉบับที่ประกาศใช้) บัญญัติว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

จึงเห็นได้ว่า หลักนิติประเพณีตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หากได้มีการกำหนดบทบัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน บุคคลก็ถือปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้น เนื่องจากบทบัญญัติถือเป็นหลักประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้ว และในช่วงที่ผ่านมามีผลย้อนหลังจะใช้บังคับกับกฎหมายอาญา แต่ในปัจจุบันหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังได้นำใช้กับกฎหมายอื่นเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย

๒. แนวทางการร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าสิ้นสุตวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แม้ว่าที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะมีความแตกต่างกัน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาจากคณะกรรมการสรรหาทั้งหมด ๕ คน แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาจากคณะกรรมการสรรหา ๓ คน และมาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ๒ คน)

นอกจากนี้กฎหมายที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ ยังคงยึดหลัก ประเพณีไม่บัญญัติกฎหมายให้มีผลบังคับบังคับย้อนหลังมาโดยตลอด เช่น

- พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ใบอนุญาตที่ยังมีผลอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้ได้ต่อไป (มาตรา ๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๙๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๖)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๔๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๘)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๗๗)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๘๔)

- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ (มาตรา ๘๑)

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยทั้ง ๘ ฉบับ ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง (โดยการออกนอกระบบข้าราชการ) ตำแหน่ง เงินเดือน การบริหารจัดการ แต่ยังคงให้ตำแหน่งที่สำคัญ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป เป็นต้น

- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ (มิให้นำบทบัญญัติที่บังคับประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่กับอัยการอาวุโสมาใช้บังคับกับอัยการอาวุโสที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน) (มาตรา ๔/๑)

- ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาอาวุโส (มิให้นำบทบัญญัติที่บังคับประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่กับผู้พิพากษาอาวุโสมาใช้บังคับกับผู้พิพากษาอาวุโสที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน) (มาตรา ๗/๑) ปรากฏตามพระราชบัญญัติ จำนวน ๔ ฉบับ และร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ (เอกสาร ๗)

๓. จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... คือ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในวาระแรกแล้ว จึงเป็นการยอมรับในหลักการความคงอยู่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามคุณสมบัติที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว แต่ในขั้นการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมพิจารณาอยู่ด้วย กลับแก้ไขหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญดังกล่าวของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เป็นกรรมาธิการฯ บางคนไม่เห็นด้วยกับหลักการนี้ และได้มีการสงวนคำแปรญัตติ คือ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปทั้งหมดหรือให้อยู่บางส่วนตามคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละบุคคล โดยกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นกรรมาธิการที่ยกร่างบทกฎหมายมาตรา ๗๐ มากลับเห็นชอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นทั้งคณะ ซึ่งโดยปกติแล้วควรที่จะมีความเห็นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่างไว้ และจะต้องสงวนคำแปรญัตติตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่างไว้

๔. ดังนั้น กรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขถ้อยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติประเพณี เนื่องจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมพิจารณาแก้ไขหลักการซึ่งเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ในขั้นการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีได้รับฟังเหตุผลที่รอบด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. บทบัญญัติเรื่องของการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระได้บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งว่า "ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ..." ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่งเจตนาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป แต่จะดำรงตำแหน่งแค่นั้นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีเจตนาให้สิ้นสุดทันที หากรัฐธรรมนูญมีเจตนาจะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทันทีต้องบัญญัติว่า "การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดหรือไม่ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง"

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า "การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ..." การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงต้องคำนึงถึงหลักการที่ว่า "การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใด" เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งและถือเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ในส่วนบทเฉพาะกาล ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำรงตำแหน่งต่อไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้อย่างชัดเจน โดยให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ใช้บังคับบรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยว่า ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงถือได้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๗๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จัดทำและนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีเจตนารมณ์ที่ประสงค์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตำแหน่งต่อไป จึงเป็นการยกเว้นบทกฎหมายที่อยู่ในหลักนิติธรรม (Rule Of Law) และสอดคล้องกับหลักกฎหมายมหาชนที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ในลักษณะการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันในการตรวจสอบบุคคลที่จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่

๓. กรณีการพิจารณามาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขด้วยคำในวาระที่สองและลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม นั้น เป็นการบัญญัติบทกฎหมายขาดการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน รวมทั้งไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งได้ชี้แจงเหตุผลหรือแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการสรรหา ซึ่งการออกกฎหมายดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในตำแหน่ง สามารถถูกบังคับให้พ้นจากตำแหน่งได้ เพราะเหตุการณืออกกฎหมายที่ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม ซึ่งขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระจะต้องมีความมั่นคงในตำแหน่งที่ดำรงอยู่นั้น เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ ตรงไปตรงมาและกล้าหาญ

๔. หนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยตารางสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่มีนายเจตน์ ศิรธรานนท์ เป็นประธานกรรมการ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระไว้ความตอนหนึ่งว่า “ควรให้กรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับการสรรหาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ” และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ขัดต่อหลักการตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ประสงค์ให้เฉพาะผู้มีคุณสมบัติ/ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ที่ยังคงอยู่ในตำแหน่งเว้นแต่จะมีข้อยกเว้นเป็นพิเศษโดยเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นกรณีคุณสมบัติของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๓ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ อีกทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น สูงกว่ารัฐธรรมนูญที่ผ่านมา การให้ผู้ไม่มีคุณสมบัติยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงเป็นการตีความที่ให้ผลประหลาดและอาจเกิดข้อโต้แย้งทางการเมืองได้เหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีต” ปรากฏตามหนังสือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนที่สุด ที่ (รณ) ๓๗๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๔)

๕. การเข้ามาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบัน ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วน และผ่านกระบวนการในการสรรหาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทุกประการ การออกกฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดดังกล่าวพ้นไปโดยทันที ย่อมถือว่าเป็นการออกกฎหมายย้อนหลังเป็นการไม่ชอบเทียบเคียงกับแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑/๒๕๔๔ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๗๗/๒๕๒๖ ปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาทั้ง ๒ ฉบับ (เอกสาร ๙)

๖. แม้สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะเห็นว่า การกำหนดบทบัญญัติดังกล่าวจะเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดการสร้างกลไกในการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็นอย่างร่วมมือร่วมใจกัน รวมตลอดทั้งการลดเงื่อนไขความขัดแย้งเพื่อให้ประเทศมีความสงบสุขบนพื้นฐานของความรู้รักสามัคคีปรองดอง ตามที่ปรากฏในคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ก็ตาม แต่บทบัญญัตินั้นก็ต้องคำนึงถึงความร่วมมือระหว่างประชาชนทุกภาคส่วนกับหน่วยงานทั้งหลายของรัฐตามแนวทางประชารัฐภายใต้กฎเกณฑ์ตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและประเพณีการปกครองที่เหมาะสมกับสถานการณ์และลักษณะสังคมไทย หลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล อันจะทำให้สามารถขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาไปข้างหน้าได้อย่างเป็นขั้นตอนจนเกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามคำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ด้วยเช่นกัน มิฉะนั้นการบัญญัติบทกฎหมายในลักษณะนี้เป็นการจำกัดสิทธิและรอนสิทธิของบุคคลที่มากเกินไป ซึ่งมีความรุนแรงกว่าหลักกฎหมายที่ว่า "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" (An eye for an eye , a tooth for a tooth)

๗. กรณีการพิจารณากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ นั้น ซึ่งเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในประเทศ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๕ - ๑๘/ ๒๕๕๖ เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ได้มีการวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณากฎหมายของสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไว้ด้วย รวมทั้งได้เคยมีการวินิจฉัยเกี่ยวกับการแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงกับการแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้ตอนหนึ่งโดยสรุปว่า "...นอกจากนี้ การแก้ไขที่มาของสมาชิกวุฒิสภาให้มาจากการเลือกตั้งเพียงทางเดียว อันมีที่มาเหมือนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงย่อมเป็นเสมือนสภาเดียวกัน ไม่เกิดความแตกต่างและเป็นอิสระซึ่งกันและกันของทั้งสองสภา เป็นการทำลายลักษณะและสาระสำคัญของระบบสองสภาให้สูญสิ้นไป การแก้ไขที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับฝ่ายการเมืองหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ย่อมทำให้หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันของระบบสองสภาต้องสูญเสียไปอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ฝ่ายการเมืองสามารถควบคุมอำนาจเหนือรัฐสภาได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทบ

ต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเปิดทางให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการครั้งนี้ได้อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้”

ปรากฏตามสำเนาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕ - ๑๘/ ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (เอกสาร ๑๐)

ซึ่งจากคำวินิจฉัยดังกล่าวสามารถชี้ให้เห็นได้ชัดว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งที่มาจากการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่จากคณะกรรมการสรรหาหรือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ไม่เกิดความแตกต่างและเป็นอิสระซึ่งกันและกัน รวมทั้งปราศจากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน อันเป็นการกระทบต่อการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดส่วนการสืบสวน หรือ ส่วนการไต่สวนเกี่ยวกับการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดนี้ที่มาจาก การคัดเลือกหรือการสรรหาครั้งเดียวกัน

ในกรณีดังกล่าวยังมีความเห็นของบุคคลที่ไม่เห็นด้วยต่อมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... โดยที่ผู้เห็นด้วยกับการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ไม่สามารถอธิบายให้ความกระจ่างได้ ดังนี้

๑. ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เช่น

นายก้านรงค์ จันทิก สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมแปรญัตติไม่ได้พูดถึงหลักนิติธรรม เพราะคำว่า หลักนิติธรรมนั้น หรือ Rule Of Law หลักกฎหมาย หรือหลักความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายนั้นคือนามธรรม แต่ผมพิจารณาในแง่ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมที่ว่าเขาคำรงตำแหน่งอยู่โดยอาศัยคุณสมบัติตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนั้น ฉะนั้นเมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดออกมาใหม่แล้วได้เพิ่มคุณสมบัติที่สูงขึ้น ทำให้เขาขาดคุณสมบัติ ผมก็พิจารณาถึงแค่หลักความเป็นธรรมอย่างเดียวว่าก็น่าจะให้เขาอยู่ต่อ”

นายธนนิติ เศรษฐบุตร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมขอกราบเรียนเสนอความเห็นในการแปรญัตติความในมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เนื่องจากในร่างกฎหมายที่สภาได้รับหลักการไปในวาระแรกนั้น ร่างกฎหมายมาตรานี้ได้บัญญัติให้คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเท่านั้นให้ดำรงอยู่สืบต่อไป ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่กำหนดเพิ่มขึ้นมาใหม่นี้ ทำให้กรรมการการเลือกตั้งบางคนที่ได้รับการคัดเลือกมาตามกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งเดิม ที่ใช้ตามกติกาเดิมปี ๒๕๕๐ ได้รับความกระทบกระเทือน ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วย เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับใหม่นี้ เพราะอาจมี

คุณสมบัติไม่ตรงตามที่กำหนดขึ้นใหม่ กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรรมการการเลือกตั้ง ชุดที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันนี้ได้รับการคัดเลือกโดยมีคุณสมบัติครบ มาตั้งแต่แรก จึงเห็นได้ว่า เมื่อไม่มีความจำเป็นอันพิเศษแต่อย่างใด บุคคลที่เป็นกรรมการการเลือกตั้งทั้งชุดจึงควรได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉบับนี้ ให้ท่านได้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป จนครบวาระ”

พลเอกสมเจตน์ บุญถนอม สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นโดยสรุปว่า “ผมได้สวณคำแปรญัตติในมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งเอาไว้ที่จะพูดรวมๆ คือจะให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งอยู่ดำรงตำแหน่งก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บังคับให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะพ้นตำแหน่งไป ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ขอพูดถึงหลักนิติรัฐว่าการพิจารณากฎหมายต้องพิจารณาหลักนิติรัฐ หลักสำคัญประการหนึ่งคือหลักความชอบด้วยกฎหมาย ต้องถือหลักความชัดเจนของกฎหมาย หลักความคุ้มครองความสุจริต กฎหมายต้องออกโดยสุจริต หลักที่สอง คือหลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังที่เป็นโทษต่อเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่ผ่านพ้นมาแล้ว เว้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หลักที่สาม หลักพอสมควรแก่เหตุ มันจะต้องมีเหตุผล” ปรากฏตามเอกสารถอดเทปการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๑๑)

๒. บุคคลในพรรคการเมืองได้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เช่น

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวแสดงความไม่เห็นด้วยต่อแนวทางการให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พ้นวาระทั้งหมดแล้วสรรหาขึ้นใหม่ หรือเซตซีโร่ ว่าองค์กรอิสระโดยไม่จำเป็นต้องเป็น กกต.อย่างเดียว ควรจะดูที่คุณสมบัติ หากไม่ชัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ก็ไม่มีเหตุผลเพียงพอในการเซตซีโร่ ส่วนใหญ่แล้วประเทศที่เป็นประชาธิปไตย กรรมการองค์กรอิสระจะมีวาระเหลื่อมกับวาระของรัฐบาล กล่าวคือการสิ้นสุดวาระไม่จบไปพร้อมรัฐบาล เพราะต้องการให้องค์กรอิสระไปตรวจสอบรัฐบาล แต่ปัญหาของประเทศไทยคือรัฐบาลพยายามตั้งองค์กรอิสระทั้งหมด เลยมียื้อครหาว่ารัฐบาลต้องการเข้าไปครอบงำเพื่อจะอยู่ต่อหรือไม่ นอกเสียจากรัฐบาลจะประกาศว่าเมื่อตั้งองค์กรอิสระแล้วจะไม่อยู่ในอำนาจต่อ แต่ผู้ที่มีอำนาจในขณะนี้ก็ยังไม่มีใครตอบอย่างตรงไปตรงมาว่าจะออกจากตำแหน่งแล้วไม่กลับมาหรือไม่ หากไม่มีคำตอบเรื่องนี้ชัดเจน ก็ไม่ควรมีการเซตซีโร่องค์กรอิสระ

“กรรมการองค์กรอิสระควรมีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ บุคคลใดที่มีคุณสมบัติเข้าได้ตามรัฐธรรมนูญก็ไม่ควรไปเซตซีโร่ ส่วนข้อกังวลเรื่องปลาสองน้ำนั้น ผมมองว่ามีหลายน้ำนั้นดีแล้ว การทำงานจะได้ถ่วงดุลกันได้ ระหว่างบุคคลเก่าและใหม่ ส่วนที่มีการพูดกันอีกว่าแม้จะเซตซีโร่ กกต. แต่องค์กรอิสระอื่นไม่จำเป็นต้องใช้มาตรฐานเดียวกัน ยิ่งเป็นปัญหาที่ต้องชี้แจง ไม่ว่าจะเป็นการเซตซีโร่บางองค์กรหรือทุกองค์กร” นายนิพิฏฐ์ กล่าว ปรากฏตามเอกสารข่าวการเมืองในเว็บไซต์ผู้จัดการ Online เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เอกสาร ๑๒)

๓. นายสุรินทร์ นาควิเชียร อธิการประธานศาลฎีกา ประธานกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีความโดยสรุปว่า “โดยความเห็นของผมถ้าจะออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อไปกระทบสิทธิขององค์กรอิสระใด ก็ควรจะต้องออกบังคับใช้กับองค์กรอิสระทุกองค์กร เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๓ บัญญัติว่า “ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

กล่าวคือเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้แล้วถ้าองค์กรอิสระใดอยู่ก็ต้องอยู่ทั้งหมด ถ้าพ้นก็ต้องพ้นทั้งหมด จึงเห็นว่าประเด็นนี้ เป็นการขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ และเป็นที่มาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องได้แย้งและยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อตีความเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป”

ปรากฏตามความเห็นของประธานกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (เอกสาร ๑๓)

บทสรุป

ดังนั้น มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม จึงเป็นการบัญญัติบทกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติและไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ วรรคสองและวรรคห้า และมาตรา ๒๗๓ อีกทั้งไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม หลักนิติประเพณี หลักกรรมภิบาล เป็นการจำกัดสิทธิและรอนสิทธิของบุคคลที่มากเกินไป ตามมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งขาดการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันด้วย